

Stavba iz 16.stol. še močno spominja na gotiko. Nekoliko isti arhit. tip kot v kapelitina gradu V Ljubljani.

Portal ima slikan okvir z grbom briksenškega škofa na vrhu z letn 1707 in dopisano renovit 1839. Edanj arhit. slikarija v notranjščini očividno iz časa renovacije. "rb na koru bržkone star iz 18.stol. preslikan. Pod to sliko se da v celi cerkvi konštatirati druga bržkone iz 1707 leta. Odkrita na listovi strani oltarja visoka kraljica s cerkvenim modelom v roki sv. Kunigunda v bogati arhitekturi. Na nasprotni teni se vidijo pod beležem konture njenega moža tudi s cerkv. modelom v roki. Ohranitev tako slaba, da ni misliti na ohranitev. Čmet na katerem je slikano že odpada. Kvaliteta slik je pačno dekorativna pod povprečjem.

"ltarna slika: pogled na Blej z gradom in staro ž.c. v ospredju sv. Škof in sv. knez, ki mu izreče listine. Iz sr.19.stol.nekako, akib ni preslikana starejša slika. Samo očistiti Sternen!

Na sev. steni kapelice visi v rokoko okviru slika sv. Mihaela iz zač. 18.stol. Čedna, brez posebnih kvalitet, vednar z okvirom vred ohranitve vredna. Sternen v gradu patr ni iz srede 19.stol. brez vrednosti. Pač pa ohraniti pač iz 1. pol.19.stol., nekatere so čedne.Ohrani naj se tudi balustrada kora(l. pol.18.st v grajski kapeli.

Das auf einem Felse gelegene Schloss Veldes hat nur in dem Umfassungs- Mauer seine Altertümlichkeit bewahrt, wie ein spitzbogiges Eingangsthor, darüber und daneben Schiessscharten. An der Mauer die Löcher für die Balken des Umganges. Dann ein kleiner Rundbau an der Innenseite des Thores als Bollwerk. Ein steinernes und ein gemaltes Wappen erinnern an die früheren Besitzer, an die Bischöfe von Brixen.

N.E.

MDZK: št. 11.1.1885, str. L, Notizen von
Conservator Franke.

Das Schloss über dem See ist bei Valvasor(l.c.S.611) abgebildet.
Kaiser einrich schenkte Veldes im Jahre 1004 an das Bisthum Brixen in Tirol, woher die öfters in dem Gebäude angebrachten Wappen mit dem sterlamm herrühren. Man sieht ihrer im Hofe, gemalt und in ein Stein gehauen. Die verunstaltete kleine Schloss - Capelle hat noch den polygon gebildeten Chor.

N.F.

MDZK: st.16,1.1890,str.122: Die Reise - Notzen aus
Kärnten und Görzischen von dr. Ilg.

Popravila v l. 1565.

Besserungen so am Schloss beschehen.

Nachdem E. hochf. G. dem Herrn Hanns Caspar Freyherrn zu Spaur dergleichen
mir vnd Wolganng Seydl im verschinen 62. Jar als derselben Gesanten in E.
hochf. G. mergedachte Herrschaft Veldes abgeuertigt vnd vnter anderm
vnns genedigistbeuolchen, die vneurmiedenliche notturfft der pawefallig-
kait des Schloss vnd pawhofs zu besichtigen vnd dasselb dem iezigen-
Hauptman zuerrichten verunen sollen; als Ich nun aller Sachen aniezt
vericht, hab Ich was durch Ine Herrn Hauptman Bissheer verricht worden,
besichtiget vnd befindt, dass Er den poden vnd das tach an der Kirchen, so
im Schloss ist, dergleichen, das halb tach an dem alten Stockh vnd

den Rossstall. so abgeprunen, von Newen wider gepaut vnd gemacht hat vnd was noch an der berathschlagten vnd bewilligten pessierung des Schloss vermuug der gethanen 62. Jar. Relation manglet, das wil Er Hauptman auf das nechst kumendt 66. Jar gar verrichten, wie dann zum thail die stain, Holz vnd der Kalch schon zuberait ist vnd wann E. hochf. G. biss in zwai oder drev Jar aufs meist der Herrschafft einkumen, an ermelts Schloss dem Stiffit zu guetem vnd ewiger gedechnus genedigst wenden vnd verpawen lassen wolten, würden E. hochf. G. nit allain ain schön vnd zierliche Schloss, sonder auch ain vesst Haus alda zu errichten mögen, wie dann zu erhebung aines sollichen gepews schon ain visierung durch E. hochf. G. iežigen Hauptman gemacht vnd derselben zuvorermelten Gesandten in 62. Jar. vermuug derselben gethanen Relation függetragen worden.

Herbard von Auersperg und die Veldeser Herrschaft von Julius Wallner,
MMK. II. 1889, S. 248.

Cerkev gradu na Bledu ima še nekaj gotskega ostanka, namreč kor za orglje z diagonalnimi rebri in ornamentalnimi sklepniki. Vsa druga stavba je ~~xix~~ prezidana in nje prvojni značaj izbrisani. Zvonik je obdržal staro zidovje, katero se proti vrhu male zožuje. Na severni ateni poleg koraza orglje se je odlučilo nekaj ~~xix~~ beljenja - da se precej rado luščiti - in pokazala se je stara slikarija, oni v Bohinju tako podobna, da je domnevno iz istega časa. Lopa je tako prostorna, kakor cerkev sama. Vsa stavba je v slabem stanju, da se bo morala kmalu umakniti novi. Sedanjemu dekanu g. Razboršku se je posrečilo zanimati za delo prvega gotika sedanjega časa, veleslavnegra arhitekta Schmieda na Dunaju, ki je nekoliko časa bival na Bledu. Ogleoval si je kraj, vozil šo jezeru, premeril prostor in čez nekaj časa poslal načrte za novo cerkev. In - kake načrte!... Cerkev se ima zidati na istem kraju, kaor je sedaj, zidovje zvonika, celo zid okoli cerkve ostane sedanjš in dobi le gotiki primeren vrh ter primerno naličje. Ce se bo, kakor se je nadejati, vršila stavba vestno po tem načrtu, dobi ta prelepi kraj pravi biser stavbinske umetnosti.

I. Franke: Umetniške starine po Gorenjskem, Ljubljanski zvon, leto V., 1885., str. 696.

"..... Grad na visoki pečini je že stal, ko je gospostvo bilo dano Briksenškemu škofu Albuinu leta 1004; bih je potem sedež grajšakov ali oskerbnikov vsega gospostva; leta 1511 se je razsui v potresu, in je bil po tem v novo sozidan. Zdaj je grajšina v posestvu ~~xxxkoga~~ svetnega gospoda. Cerkev sv. Martina, ki stoji pod gradom, je bila farna že leta 1514."

Ozir poš domaćii. Bleško jezero, prelepi kraj. - NOVICE 27. okt.
1858, L. XVI, list 43, str. 340.

Obok: podolgovast pravokotnik s perspektivično skrajšano arhitekturo lokov in visoke kupole. Iluzija preračunana za vhod v glavni osi od praga.

V osi arhitekture stoji stebel h kateremu je privezana gola, s prtom prepasnata v obraz Kristusu podobna figura, ki ga otroci zasramujejo, zbadajo in štriglajo, eden ki je zlezel na mizo se ukvarja pri vrhu njegove glave, kakor da bi mu pritiskal venec na glavo.

Ikonografsko govori za mučenje Jezusovo. Uprnat, škofска palica in mitra na tleh, pa kaže na neznanega mučenca - škofa. Gotovo iz briksenškega kroga. Ni pri glavi z levo z nožičem zbada pri ušesu.

Nad vsem je na oblakih glorijskih angelov.

Stele, XIII A, 16.9.1957, str. 28

Bled - grad, kapela

6,

Kor (lesen s svedrastimi pilastri) in slikarija na stenah je iz istega časa
okr. 1710-20.

Poslikane stene in obok.

Za oltarjem umazano plavkast zastor z glavo s trnovo krone Kristusovo.
Na oboku svetišča v ovalu sv. Trojica. Na sev. steni pod baldahimom na 4
stebrih sv. Henrik v ornatu z dvostolpno cerkvijo v levi. Na juž. steni pod
enakim baldahimom sv. kraljica z drugo stavbo v desni.

Na sev. steni je naslikano od vrat do slavoloka veliko v globino razvito
stebrišče, na katerem se na oblakih prikazujeta d. sv. Jožef d detetom v na-
ročju, levo sv. Ignacij v ornatu.

Na juž. steni je nad podobnim stebriščem na oblakih d. sv. Neža, levi sv.
Janez Ev. Na obloku je Kristus, ki ga je privezan na krovotnem okviru s stebriščnim prostorom k stebru
mučijo, otroci pa zasmehujejo.

Okrog obojih vrat so naslikani baročni podboji. Na steni na koru dvojen grb,
na oboku nad korom rumene rozete v stiliziranih listnatih viticah.

Razmeroma dobra kvaliteta. Neznana roka.

Stele, XIII A, 27.6.1957, 20-20*

Kapela: grb nad vhodom je danes skoraj popolnoma spran. Tudi letnica 1707, ki
sem jo 1923 še čital ~~xxkapeli~~

Vn kapeli: leseni kor istočasen s slikarijo, ki odgovarja letnici 1707, ker je
slikar grba nedvomno isti.

Glavna slika na oboku: kot Krist k stebru privezan gol bičan človek, ki ga
otroka zasramujeta. Na tleh ornat škofovsko palico in mitra - sv. Blaž? Brikcij?
Na stenah nad arhitekturami na sev. steni sv. Ignacij in Jožef, na južni
Janez Ev. in Neža.

V apsidi na oboku sv. Trojica. Za oltarjem Veronikin prt, na sev. steni Henrik na južni Kunigunda.

Napis pod grbom z rollwerkom v spodnjem dvorišču 4 vrste:

1...SR..C(O?)~~OR~~ DVOA OR DVOA

...IVM...VVAM...MVRI

Ach.....

2.IV....A.10..MARCH 10

SRIMPERTII DE PVRGAV

ANDCRA....

3.DN...N...RC(G?), EBMX COMES

RE HEBENPERG DNVS

DE ET DOHIR.HEN

BREGENZ....

4..N.GVBERNATOR

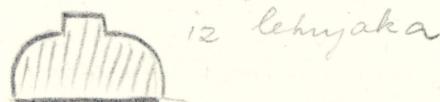
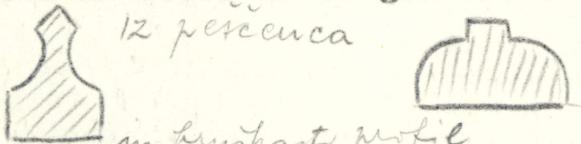
AVSTRIAIE ANTERIORVM

.....

Spodnje dvorišče novi trakt ob obrambnem zidu pri vhodu v okrogli stolp na robu terase so v omet vrezani obrisi 4 rok in stopali z znakom in 1.1655.

V traktu ob obzidju v spodnjem dvorišču, ki so ga znaiaži za eno nadstropje so našli ostanke gotskih reber in drugih elementov, obode okna itd.

Rebra dveh vrst.

Provenienca seve ni dokazana, kapela prihaja event. v poštev.

Steles, XIVA, 31.7.1958, 28-29